

TEKI ŹRÓDŁOWE

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego
w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Odział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwiać odbiór dokumentu.

1981, kwiecień 2 Teleks nr 129

*AP Legnica, KW PZPR, sygn. 749
maszynopis*

W zakładach pracy województwa legnickiego obserwuje się normalny tok pracy. W prowadzonych dyskusjach dominują dwa zagadnienia – rozmowy przedstawicieli rządu z „Solidarnością” i obrady KKP oraz przebieg i decyzje IX Plenum Komitetu Centralnego PZPR.

Opinie wyrażane na temat IX Plenum KC są kontrowersyjne. Pozytywnie ocenia się decyzje dotyczące kampanii sprawozdawczo-wyborczej i określenie terminu IX Zjazdu, chociaż nie rzadko padają stwierdzenia (m.in. w Hucie Miedzi „Legnica”): „decyzje sankcjonują formalnie stan, który jest już dawno realizowany w ogniwach oddolnych”. Mówi się, że „dobrze się stało, iż określono wreszcie termin Zjazdu, bo dłużej nie można było czekać”, „należy szybko zatwierdzić projekt dokumentów i przekazać je do dyskusji, odwołanie tych spraw pogłębi jeszcze bardziej kryzys zaufania do władz centralnych”.

Bardzo dużo głosów krytycznych (praktycznie we wszystkich organizacjach partyjnych) dotyczy uchwały IX Plenum. Oto niektóre wypowiedzi: „uchwała jest bardzo ogólnikowa, nic nowego nie wnosi, a sankcjonuje tylko niektóre wnioski oddolne, które już dawno napłynęły do KC”. „Nie odzwierciedla ona toku dyskusji” (ZG „Rudna”), „uchwała jest powieleniem kolejnych uchwał KC, powtarza utarte sformułowania, jest zbyt ogólna” (ZG „Polkowice”). Wielu członków partii pyta: „co się stało z wnioskami i postulatami zgłoszonymi w dyskusji przez członków KC wywodzących się ze środowisk robotniczych. Czyżby ich nie brano pod uwagę, należy to wyjaśnić”.

Niektórzy towarzysze (np. w Hucie Miedzi „Legnica”) przypuszczają, że uchwała przygotowana została wcześniej. Stąd zarzuty typu: „czyżby było to oznaką lekceważenia głosów robotników”, „czy w dalszym ciągu tylko kierownictwo partii ma monopol na mądrość?”.

Wypowiadający się na temat IX Plenum KC wskazują, że w dyskusji podczas obrad daje się zauważyć dwa odrębne nurty dyskusji reprezentowane przez funkcyjnych przedstawicieli KC oraz „resztę”. Mówi się: „towarzysze z KC żyją w odrębnym świecie, chyba bardzo zasklepionym, skoro nie potrafią ocenić istniejących realiów”, „niektórzy członkowie Biura Politycznego powinni się przestawić na inny tok myślenia, nie mogą być oderwani od wniosków i postulatów klasy robotniczej, bo dojdzie do tego, że doły partyjne oderwą się od kierownictwa partyjnego”, „na dole nie ma różnic między członkami partii i „Solidarność”, świadczy o tym masowy udział w ostatnim strajku, a niektóre nieprzemyślane decyzje góry wprowadzają niepotrzebny ferment i sztuczny podział ludzi” (głosy ze środowisk górniczego, hutniczego i kolejarskiego).

W rozmowach wiele mówi się o tym, że kierownictwo partii nie bierze pod uwagę realiów istnienia i działania „Solidarności”, że jest to już rzecz dokonana i z nowymi związkami należy szukać form współpracy, „Biuro Polityczne nie powinno uchylać się od spotkań z „Solidarnością”, a przeciwnie wychodzić z inicjatywą”. Uwagi krytyczne wywołuje również fakt, że IX Plenum KC nie ustosunkowało się do oświadczenia Biura Politycznego KC, z dnia 23.03 ponieważ przyznano się, [które podjęło kilka osób] że zostało ono podjęte w niepełnym składzie bez zasięgnięcia szerokiej opinii członków partii z tzw. „dołów”.

Organizacje partyjne postulują, by X Plenum KC – skoro nie zrobiono tego na IX Plenum – wypracowało program, który zyskałby poparcie klasy robotniczej, „z działaniami tymi nie należy zwlekać do IX Zjazdu, bo kryzys jeszcze bardziej się pogłębi”. Bardzo pozytywnie ocenia się wypowiedź Wałęsy o oderwaniu się niektórych działaczy „Solidarności” od załóg. Mówi się: „stwierdzenie to odnosi się także do niektórych towarzyszy z kierownictwa partii, którzy zapomnieli, jak wyglądają warsztaty pracy robotników” (wypowiedź ze środowiska kolejarzy).

Oczekuje się na bardziej prężne działania rządu, które pozwolą wyprzedzić szereg spraw i problemów będących pretekstem do organizowania strajków. Mówi się, że na szczeblu administracji centralnej są osoby, które nie potrafią i nie chcą pracować w duchu zawartych porozumień, stąd potrzeba zmian kadrowych. O prowadzonych działaniach i negocjacjach ze związkami zawodowymi należy szeroko i rzetelnie informować społeczeństwo. Brak tych informacji powoduje, że ludzie wierzą we wszystko, co pochodzi z innych niż oficjalne źródła.

Notuje się wiele głosów, że proces odnowy w poważnym stopniu hamuje „groźba reformy, a więc reorganizacji lub likwidacji zjednoczeń i ministerstw”. Wyraźne są sądy: „trzeba najpierw znaleźć ciepłe posadki dla wielu osób, a dopiero potem będzie realizowana reforma”. W „Dolzamecie” Chojnów robotnicy śmieją się z-cy dyrektora Zjednoczenia Maszyn Ciężkich i Rolniczych ob. Sikory, który „zwiął z zakładu o godz. 7.45, żeby nie zastał go strajk ostrzegawczy”. Wnioskuje się o szybkie wprowadzenie „statusu dyrektora”, gdyż obecna sytuacja powoduje, że odejdzie znaczna część dobrej kadry kierowniczej.

W Hucie Miedzi „Głogów” 20 członków PZPR złożyło legitymacje partyjne uzasadniając tę decyzję zawiedzeniem się IX Plenum KC.

Informuję, że w dniu 1.04.br. odbyły się spotkania rejonowe członków Sekretariatu KW z sekretarzami instancji stopnia podstawowego. Wczoraj Sekretariat KW odbył dwa spotkania z członkami i zastępcami członków KW ze środowiska robotniczego oraz

chłopskiego. Również w dniu wczorajszym I sekretarz KW spotkał się z aktywnym partyjno-służbowym Milicji Obywatelskiej z terenu województwa. Podjęte zostały przygotowania do plenum KW, którego tematem będzie wytyczenie zadań na okres kampanii sprawozdawczo-wyborczej oraz przyjęcie kalendarza wyborów (odbycia plenum planuje się na I połowę kwietnia).

Aktyw partyjny proponuje, by w jak najkrótszym czasie wydane zostały materiały z IX Plenum KC w ilości zabezpieczającej potrzeby aktywu. Wnosi się o wydrukowanie w pełnym brzmieniu wszystkich wystąpień. Druga propozycja dotyczy wyjaśnienia sprawy czy wszyscy członkowie Biura Politycznego złożyli rezygnację na IX Plenum (o czym był aktyw informowany), gdyż środki masowego przekazu informują o rezygnacji trzech towarzyszy. W związku z tym istnieje pilna potrzeba wyjaśnienia tych spraw w prasie i telewizji. Towarzysze proponują także, by w cyklu spotkań „Nasze sprawy” występowali członkowie Komitetu Centralnego PZPR, co pozwoli na bliższe zaprezentowanie tych towarzyszy i wpłynie na stopniowe eliminowanie często personalnych ataków.

W dniu 2 bm. na przystanku WPK obok Zakładu Przemysłu Dziewiarskiego „Hanka” w Legnicy wywieszono kartkę formatu A-4, na której przyklejono legitymację partyjną (z wyciętymi numerami) ze zdjęciem tow. Rakowskiego wyciętym z gazety. Na kartce znajdował się napis: „jeżeli jesteś Polakiem to uczyn to samo co my – KPN” oraz symbol Polski Walczącej i dwie flagi narodowe.

Sekretarz KW PZPR
Eugeniusz Barczyński

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom I
Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: „Karnawał wolności”, czy walka o szacunek i godność. Zagłębie Miedziowe w okresie „pierwszej Solidarności”, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023